

ROBERTA RICH

De vroedvrouw van Venetië

‘Een debuut vol cliffhangers...
een adembenemend historisch avontuur.’

– *Kirkus Reviews*

MOZAÏEK | HISTORISCHE ROMAN

De vroedvrouw van Venetië

Van Roberta Rich verschenen ook bij Uitgeverij
Mozaïek:

De vroedvrouw van de sultan

De zoon van de vroedvrouw

Roberta Rich

De vroedvrouw van Venetië

vertaald door
Dorienke de Vries

Derde druk

Uitgeverij Mozaïek, Utrecht

Tweede druk 2014
Derde druk 2017

ISBN 978 90 239 5377 7
NUR 342

Vertaling: Dorienke de Vries
Ontwerp omslag: Will Immink Design
Omslagbeeld: Thinkstock & Collaboration / Arcangel Images
Layout en dtp: Gerard de Groot

Oorspronkelijk verschenen bij Doubleday Canada, onderdeel van Random House
of Canada Ltd, onder de titel *The Midwife of Venice*.

Oorspronkelijke uitgave © 2011 Roberta Rich
Nederlandstalige uitgave © 2013 Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer

Alle rechten voorbehouden

Voor Mimi Meehan
1920-2007

Ghetto Nuovo, Venetië

1575

Om middernacht regeren in Venetië de honden, de katten en de ratten. De Ponte di Ghetto Nuovo, de brug naar het getto, trilt onder het gewicht van zakken rottende groenten, ranzig vet en ongedierte. Vormloze gedaanten, waarschijnlijk dieren, komen bovendrijven in de Rio di San Girolamo en blijven hoog op het water ronddobberen. Door de nevels die opstijgen uit het kanaal echoot het gekrijs en geknor van varkens die op zoek zijn naar iets eetbaars. In de straten sijpelt het rioolwater over het plaveisel en maakt dat spekglad, waardoor het lopen gevaarlijk wordt.

Het was in zo'n nacht dat de mannen haar kwamen halen. Hannah hoorde hun stemmen, schoof de gordijnen open op een kier en probeerde iets te zien op de *campo*. De houtskoolbrander die anders haar kamer verwarmde, was uitgegaan en op de binnenkant van het raam zat een dikke ijslaag die haar het zicht benam. Ze warmde twee munten op haar tong, hoewel de bittere metaalsmaak haar gezicht deed vertrekken, en drukte

ze met haar duimen tegen het glas tot er twee kijkgaatjes in het ijs waren gesmolten. Drie verdiepingen lager stonden twee mannen te redetwisten met Vicente, wiens taak het was de poorten van het Ghetto Nuovo bij zonsondergang te sluiten en bij zonsopgang weer open te doen. Voor een *scudo* wees hij iedere man de weg naar Hannahs woning, maar deze keer leek hij met de bezoekers in een felle woordenstrijd gewikkeld. Hij schudde heftig zijn hoofd en zette zijn woorden kracht bij door met zijn toorts te zwaaien, waardoor het licht over hun gezicht flakkerde.

Dat ze 's avonds laat door een man werd opgehaald, kwam veel vaker voor; het lag in de aard van haar beroep. Maar deze mannen vielen hier uit de toon, al kon ze niet precies onder woorden brengen waardoor. Beschermd door het bevroren raam gluurde ze nogmaals door de kijkgaatjes; de ene man was lang en breedgeschouderd en droeg een mantel die met bont was afgezet. De andere man, die kleiner en gezetter was, had een zijden kniebroek aan die veel te dun was voor zo'n koude nacht. De lange man stond druk naar haar woonblok te gebaren; het kant aan zijn manchetten fladderde als de veren van een baltsende duif.

Zelfs dwars door het raam heen hoorde ze dat hij haar naam uitsprak als een Asjkenazische Jood, met de eerste 'h' als de keelklank 'ch'. Zijn stem galmdde tussen de smalle gebouwen rond de campo. Toch klopte er iets niet. Het duurde even voor het tot haar doordrong wat dat was.

Beide mannen hadden een zwarte hoed op. Op bevel van de Raad van Tien, het hoogste bestuursorgaan van

Venetië, waren alle Joden verplicht de vuurrode *berete* te dragen, als symbool voor het bloed van Christus dat ze hadden vergoten. Deze christenen hadden hier in het getto, en dan ook nog eens midden in de nacht, niets te zoeken en er was geen enkele reden te bedenken waarom ze van haar diensten gebruik zouden willen maken.

Maar misschien oordeelde ze te snel. Misschien zochten ze haar om een heel andere reden. Het kon zijn dat ze nieuws hadden over haar man. Misschien – moge God haar gebed verhoren – kwamen ze haar vertellen dat Isaak nog in leven was en onderweg naar huis.

Toen de rabbi haar maanden geleden het bericht van Isaaks gevangenneming bracht, stond ze op dezelfde plaats als deze mannen nu, naast de put, om water te putten voor de was. Ze viel flauw toen ze het hoorde. De eikenhouten emmer glipte uit haar hand en kwam op haar voet terecht. Het water doorweekte haar jurk en plensde over haar schoenen en over het plaveisel. Haar vriendin Rebekkah, die een paar meter verderop in de schaduw van de granaatappelboom met de burens stond te babbelen, wist nog net haar arm te grijpen voor haar hoofd tegen de putrand sloeg. Zo groot was haar verdriet geweest, dat ze pas een paar dagen later merkte dat haar voet was gebroken.

De mannen kwamen dichterbij. Nu stonden ze pal onder haar raam te huiveren in de winterkou. De muren in Hannahs *loghetto* waren vlekkerig van het vocht en de plafonds geelbruin uitgeslagen. Haar nachtjapon en de deken die ze van het bed had gegrist en omgeslagen plakten aan haar lichaam. Ze trok de deken wat hoger op; de stof geurde zwaar naar haar nachtmerries, naar

Isaak en naar sinaasappels. Hij at graag sinaasappels in bed, en dan voerde hij haar de partjes terwijl ze lagen te praten. Ze had de deken niet meer gewassen sinds Isaak naar de Levant was vertrokken om in specerijen te handelen. Op een nacht zou hij terugkomen, bij haar in bed kruipen, haar in zijn armen nemen en haar opnieuw zijn vogeltje noemen. Tot die tijd zou ze aan haar kant van het bed op hem wachten.

Ze glipte in de wijde *cioppà* met de doelgerichtheid van een vrouw die gewend is zich te haasten, legde de deken terug op het bed en streek er liefdevol overheen, alsof Isaak eronder lag te slapen.

Terwijl ze wachtte op het bonken van voetstappen op de trap en het bonzen van vuisten op haar deur, probeerde ze de houtskoolbrander aan te steken. Haar vingers waren onwillig van kou en nervositeit en met moeite sloeg ze het stukje vuursteen langs de tondeldoos. Het vuur smeulde, laaide op en begon te branden, en het werd warmer in de kamer, zodat ze in de roerloze lucht niet langer de wolkjes van haar adem kon zien. Aan de andere kant van de muur klonk het zachte gesnurk van haar burens en hun vier kinderen.

Weer tuurde ze ingespannen door de kijkgaatjes. De lange man zei iets met schelle stem, draaide zich op zijn hakken om en beende naar de ingang van haar woonblok. De gezette man dribbelde achter hem aan, met twee stapjes voor elke pas van de lange. Ze hield haar adem in en probeerde Vicente met haar gedachten te dwingen hun te vertellen dat ze het onmogelijke van haar eisten.

Om zichzelf te kalmeren streelde ze haar buik, al

haatte ze die om zijn platheid. Door haar nachtjapon heen voelde ze de tere punten van haar bekken. Ze was een beetje misselijk en in een kortstondige verrukking vlamde de hoop in haar op, alsof ze even een kind voelde bewegen. Maar het was de geur van de po en de schimmel op de muur die haar maag van streek maakte. Ze had net haar maandelijkse bloeding en zou zichzelf volgende week weer reinigen in de *mikwe*, het rituele bad dat het laatste spoortje bloed zou verwijderen.

Ze kon de krakkemikkige trap voelen trillen. Stemmen naderden haar deur. Hannah sloeg haar armen om zich heen en spitste haar oren om het gemompel te verstaan. Ze riepen haar naam en bonsden op de deur. Met moeite weerstond ze het verlangen om weer in bed te duiken, de dekens over haar hoofd te trekken en roerloos te blijven liggen. Haar buurvrouw, die vorig jaar een tweeling had gekregen en haar nachtrust nodig had, roffelde op de muur om stilte.

Hannah draaide haar zwarte haar in een knot en zette die vast met een haarspeld. Voordat de mannen binnen konden stormen, gooide ze zelf de deur al wijd open, op het punt Vicente te hulp te roepen. Maar toen sloeg ze de hand voor haar mond om een kreet van verbazing te smoren. Tussen de beide christenen stond de rabbi, bleek als een stuk perkament. Hannah deinsde achteruit, haar kamer in.

Rabbi Ibraiham kuste zijn vingertoppen en raakte even de *mezoeze* aan, het kleine doosje met de Tora, dat aan de rechter deurpost hing. ‘*Sjolem aleichem*, Hannah, en neem ons niet kwalijk dat we je storen.’ De rabbi had zich in grote haast aangekleed: de franjerand van zijn

gebedssjaal hing ongelijk rond zijn knieën en zijn kep-peltje stond scheef.

‘Aleichem sjolem,’ antwoordde ze. Ze wilde haar hand op zijn arm leggen, maar trok hem net op tijd weer terug. Een vrouw mocht geen enkele man buiten haar familie aanraken, ook niet als ze niet haar maandelijksse bloeding had.

‘Deze mannen moeten je spreken. Mogen we binnen-komen?’

Hannah sloeg haar ogen neer, zoals haar gewoonte was in het gezelschap van andere mannen dan Isaak. Ze hoorden niet binnen te komen. Ze was niet behoorlijk gekleed en ze pasten nooit met hun vieren in haar kamer.

Haar stem was hoger dan normaal toen ze de rabbi vroeg: ‘Gaat het al wat beter met uw vrouw? Ik hoorde dat ze last had van jicht en al sinds de vorige sjabbat het bed moet houden.’

De rabbi was al tamelijk kromgegroeid en zijn kleren hadden de muffe geur die zo kenmerkend is voor een man wiens vrouw niet gezond genoeg is om zijn kleding te luchten en te zorgen dat hij niet de hele nacht bij kaarslicht met zijn neus in de boeken zit. Misschien was Rivkah eindelijk naar de Joodse wijk in Rome verhuisd en bij haar oudste zoon ingetrokken, waarmee ze meer dan eens had bedreigd.

De rabbi haalde zijn schouders op. ‘Rivkah kan nog steeds haar handen en voeten niet gebruiken, maar helaas geldt dat niet voor haar tong. Haar woorden zijn een scherpstijgend zwaard.’

‘Ach, wat naar voor u.’

De huwelijksproblemen van de rabbi waren bekend

bij elke gettobewoner die binnen gehoorsafstand van hun appartementje woonde. In al de veertig jaar van hun huwelijk hadden Rivkah en de rabbi geen enkel vredig moment gekend.

‘Heren, dit is onze vroedvrouw Hannah – moge zij gezegend zijn boven alle vrouwen.’ De rabbi boog. ‘Hannah, deze heer is *conte* Paolo di Padovani en dit is zijn broer Jacopo – moge God, onze Rots, hun bescherming en een lang leven schenken. De *conte* stond erop dat ik hem bij jou zou brengen. Hij vraagt onze hulp.’

Ónze hulp? dacht Hannah. Kon zij soms preken? Kon hij soms baby’s ter wereld helpen?

‘Ik heb de *conte* al uitgelegd dat hij het onmogelijke vraagt,’ zei de rabbi. ‘Het is jou verboden christenvrouwen bij de bevalling te helpen.’ Dat was zo. Afgelopen zondag nog was Fra Bartolome, de dominicaanse priester, op het Piazza San Marco van leer getrokken tegen christenen die zich onder behandeling stelden van een Jood of, om het in zijn woorden te zeggen, ‘van een vijand van het kruis’.

De *conte* probeerde de rabbi te onderbreken, maar die stak zijn wijsvinger op. ‘Een pauselijke ontheffing, wilde u zeggen? Niet voor een eenvoudige vroedvrouw als Hannah.’

Deze keer leek de rabbi aan Hannahs kant te staan. Ze hadden er allebei belang bij het verzoek van de *conte* te weigeren.

De *conte* leek ergens in de vijftig, minstens twee keer zo oud als Hannah. Zijn ingevallen wangen getuigden van uitputting en deden hem even oud lijken als de rabbi. Hij knikte Hannah toe en wrong zich langs de rabbi

naar binnen, een beetje gebukt om zijn hoofd niet te stoten tegen het schuine plafond. Hij was lang, een kenmerk van christenen, en het eten van gebraden vlees had hem een rode gelaatskleur gegeven. Hannah probeerde langzamer te ademen. De lucht in de kamer leek niet voldoende voor hen allemaal.

‘Het is me een eer je te ontmoeten,’ zei de conte, terwijl hij zijn zwarte hoed afnam. Hij had een diepe, aangename stem en sprak het sissende *Veneziano*, het dialect van de stad.

Zijn broer Jacopo was een onberispelijke verschijning. Zijn bolle wangen waren keurig gepoederd en geen modderspatje ontsierde zijn kniebroek. Hij kwam behoedzaam binnen, voetje voor voetje, alsof hij verwachtte dat de krakende vloer onder zijn gewicht zou bezwijken. Hij maakte een lichte buiging voor Hannah.

De conte knoopte zijn mantel los en nam de kamer in zich op: het simpele veldbed, de vlekkerige muren, de dennenhouten tafel, de *menora*. Het stompje kaars in de hoek sputterde en joeg flakkerende schaduwen door het vertrek. Het was duidelijk dat hij nog nooit zo’n bescheiden onderkomen vanbinnen had gezien. Uit de manier waarop hij zorgvuldig afstand van de muren hield, bleek wel dat het hem tegenstond.

‘Wat brengt u hierheen, zo midden in de nacht?’ vroeg Hannah, ook al wist ze dat heel goed.

‘Mijn vrouw is aan het bevallen,’ zei de conte, die van het ene been op het andere wiebelde. Zijn gezicht stond gekweld en zijn lippen waren samengeperst tot een dunne, witte streep. Zijn broer haakte zijn ene voet om een stoelpoot en trok die met veel gekras over de vloer naar

zich toe. Hij sloeg met zijn zakdoek de zitting af en ging zitten; zijn ene bil hing in de lucht.

De conte bleef staan. 'Je moet haar helpen.'

Hannah had altijd moeilijk hulp kunnen weigeren, of het nu om een gewond vogeltje ging of om een bevalende vrouw. 'Het gaat me aan het hart om te weigeren, heer.' Hannah wierp een snelle blik op de rabbi. 'Als de wet het toestond, zou ik u met alle plezier van dienst zijn, maar zoals de rabbi al heeft uitgelegd, kan ik het niet doen.'

De conte had blauwe ogen, met een netwerk van fijne rimpeltjes eromheen, maar zijn schouders hingen niet en zijn rug was kaarsrecht. Wat een verschil met de mannen in het getto, die altijd gebogen zaten over hun tweedehands kleding, hun edelstenen en hun Tora en daardoor bleek en krom waren geworden.

'Mijn vrouw heeft nu al twee dagen en twee nachten weeën. De lakens zijn doorweekt van bloed, maar het kind weigert te komen.' Hij maakte een hulpeloos gebaar. 'Ik weet niet wie ik anders moet vragen.'

Zijn gezicht was dat van een man die lijdt onder de pijnen van zijn vrouw. Er ging een steek van medelijden door Hannah heen. Ze had al heel wat moeilijke bevalingen gedaan. Urenlange weeën; kinderen die dwars lagen; kinderen die dood werden geboren; moeders die stierven aan melkkoorts. 'Het spijt me heel erg, heer. U moet wel veel van uw vrouw houden, dat u zich in het getto waagt om mij te zoeken.'

'Haar geschreeuw heeft me het huis uit gedreven. Ik hield het daar niet langer uit. Ze smeekt God een eind aan haar lijden te maken.'

‘Veel bevallingen lopen goed af, zelfs na twee dagen,’ zei Hannah. ‘Als God het wil, komt ze erdoorheen en schenkt ze u een gezonde zoon.’

‘Het is de natuurlijke gang van zaken,’ zei de rabbi. ‘Zegt het boek Genesis niet: “Zwoegen zul je als je baart”?’ Hij keek naar Hannah. ‘Ik heb al gezegd dat je zou weigeren, maar hij wilde het per se van jouzelf horen.’ Hij wilde nog meer zeggen, maar de conte legde hem met een gebaar het zwijgen op. Tot Hannahs verbazing gehoorzaamde de rabbi.

‘Vrouwen praten onder elkaar heel wat af,’ zei de conte. ‘Lucia, mijn vrouw, heeft me verteld dat je de beste vroedvrouw bent van heel Venetië, van christenen en Joden samen, en dat ondanks je jeugdige leeftijd. Men zegt dat je een manier hebt gevonden om onwillige baby’s zover te krijgen dat ze de buik van hun moeder verlaten.’

‘U moet niet alles geloven wat u hoort,’ zei Hannah. ‘Zelfs een blinde kip vindt zo nu en dan een paar graantjes.’ Ze keek naar zijn grote handen die hij zenuwachtig ineenklemde om het trillen tegen te gaan. ‘Er zijn onder de christenen even bekwame vroedvrouwen te vinden.’

Toch had hij gelijk. Er was in heel Venetië geen *levatrice* zo begaafd als zij. Onder haar handen kwamen de baby’s sneller ter wereld en herstelden de moeders vlugger. Alleen de rabbi wist hoe dat kwam en ze kon ervan op aan dat hij zijn mond zou houden, omdat hij net zo goed als zijzelf wist dat ze als heks zou worden gebrandmerkt en gemarteld als haar geheim werd ontdekt.

‘Nu hebt u het van haarzelf gehoord,’ zei de rabbi. ‘Laten we gaan. Ze kan u niet helpen.’

Hij knikte Hannah even toe en draaide zich om. ‘Het spijt me dat we je gestoord hebben. Ga maar weer naar bed.’

Jacopo klopte zijn handen af alsof ze vuil waren geworden, stond op en liep naar de deur. ‘Kom, mio fratello.’

De conte bleef staan. ‘Als het kon, zou ik Lucia’s pijn van haar overnemen. Ik zou mijn bloed geven voor het hare, dat op ditzelfde moment haar matras doorweekt.’

Hannahs ogen waren op gelijke hoogte met de knopen van zijn mantel. De man stond van vermoeidheid te zwaaien op zijn benen. Ze deed een stap achteruit, bang dat hij over haar heen zou vallen. Met gedempte stem zei ze in het Jiddisj tegen de rabbi: ‘Is het echt ondenkbaar dat ik ga? Het is Joodse artsen verboden christelijke patiënten te behandelen en toch doen ze dat meer dan eens. Christenen die een purgering of aderslating nodig hebben doen vaak eventjes alsof er geen pauselijk edict bestaat. Veel Joodse dokters worden in het nachtelijk donker geroepen en glippen ongezien langs slapende deurwachters. Ze zeggen dat zelfs de doge een Joodse arts heeft...’

‘Een vrouw hoeft op die verdraagzaamheid niet te rekenen,’ antwoordde de rabbi. ‘Als een christenbaby bij de geboorte sterft, wat God verhoede, en er was een Joodse vroedvrouw bij, dan krijgt die de schuld. En met haar het hele getto.’ De rabbi wendde zich tot de conte en zei, nu weer in het Veneziano: ‘Er zijn een heleboel christelijke vroedvrouwen in Venetië, die het allemaal een eer zouden vinden u te helpen.’

Paolo di Padovani zag wit in het schemerige licht. ‘Je

bent mijn laatste hoop.’ Met zachte stem voegde hij eraan toe: ‘Ze zeggen dat er magie in je handen zit.’ Hij pakte Hannahs handen en klemde ze tussen de zijne. Die voelden koud aan en de palmen waren zacht als geitenleer. Die van haar waren ruw van loog en hard bronwater. ‘O ja?’ Verlegen en geschrokken trok ze haar handen weg.

‘Wat wil je dan, Hannahlah?’ zei de rabbi in het Jiddisj, met het koosnaampje uit haar jeugd. ‘Dat ze op een nacht je lijkt uit een sloep gooien, in dat deel van het meer waar niemand mag vissen of drinkwater scheppen?’

Een fatsoenlijke vrouw had hierop geen antwoord gegeven, maar Hannah kon zich niet inhouden. ‘Is het lijden van een christenvrouw minder erg dan dat van een Jodin?’

‘Zeg tegen de illustere conte dat je hem niet kunt helpen. Laat iemand anders de dood van zijn vrouw in de schoenen geschoven krijgen, niet de Joden.’

De rabbi had geen idee wat het betekende een vrouw te zijn: een dode baby te baren, kraamvrouwenkoorts te krijgen, of boven een wieg of baarkruk de vleugels van de doodsengel te horen ruisen. Hannah haalde diep adem. ‘Ik heb een talent gekregen, rabbi,’ zei ze, ‘God wil toch zeker dat ik het gebruik?’

‘Ik vervloek de dag waarop je met je... je...’ Hij hakte, zoekend naar het juiste woord. ‘... dat je met je werktuig bij me kwam om er een *brooche* over te vragen.’

Daar had Hannah zelf ook spijt van. Had ze haar vinding maar geheimgehouden!

‘Hij is rijk,’ vervolgde de rabbi. ‘Een koopman en een

christen. Alle inwoners van het getto, zelfs de kinderen, zullen ervoor boeten als dit ene kind onder jouw handen sterft.'

'Ik kan haar beschermen als er, wat God verhoede, problemen ontstaan,' zei de conte tegen de rabbi. 'Ik ben lid van de Raad van Tien en heb vrienden bij de Inquisitie.' Hij probeerde te glimlachen, maar tevergeefs. 'Pak je spullen, Hannah, en ga met me mee onder dekking van de nacht, in mijn *gondola*. Buiten mijn huis zal niemand van je aanwezigheid weten.'

'Jij kent de wereld niet zoals ik die ken, Hannah,' prevelde de rabbi in het Jiddisj. 'Dit loopt niet goed af. Zeker, op dit moment heeft hij je nodig. Zeker, op dit moment zal hij je beschermen. Hij en zijn deftige Raad van Tien. Maar denk je nou echt dat hij nog een duit om je zal geven als zijn vrouw overlijdt?'

Hannah probeerde te slikken, maar haar keel was te droog. De conte had zich midden in de nacht op het kanaal gewaagd en zich daarmee blootgesteld aan de schurkenstreken van rondzwervende bendes, hij had Vicente omgekocht zodat die de poort geopend en de rabbi uit zijn bed gehaald had. Er waren niet veel mannen die voor hun vrouw zo veel moeite zouden doen. Ze keek even naar de rabbi, die met zijn zwarte ogen strak en nijdig terugkeek. Hij blokkeerde de deur met het air van een man die zelfs voor God nog geen stap opzij zou doen.

Toen Hannahs zusje Jessica zich tot het christendom bekeerde, had de rabbi overeenkomstig de joodse wet de familie opgedragen *sjivve* te zitten, het traditionele

rouwritueel voor de gestorvenen, en haar naam nooit meer te noemen. ‘Moge de naam van Jessica worden uitgewist en mogen haar tanden wegrotten in haar mond,’ had hij gezegd, terwijl Hannah zat te huilen en haar vader de spiegel afdekte – de enige die de familie rijk was. De rabbi had iedereen in het getto verboden vanaf dat moment nog enig contact met Jessica te hebben.

Ze woonde maar een paar kanalen verderop. Wanneer Hannah zich bij het krieken van de dag naar de markt haastte, kwam ze haar zus meer dan eens tegen. Die was dan van een feest of gekostumeerd bal onderweg naar huis, gemaskerd en gekleed in een japon van dure zijde, bestikt met lovertjes. Dan wendde Hannah, gehoorzaam aan het bevel van de rabbi, telkens haar hoofd af en sloeg een andere richting in.

Een jaar na Jessica’s vertrek arriveerde er aan de poort van het getto een leerling-vroedvrouw, buiten adem van het harde lopen, om Hannah te halen voor de geboorte van Jessica’s baby. De rabbi verbood Hannah mee te gaan en joeg het meisje weg.

‘Met alle respect, heer,’ zei hij nu tegen de conte, ‘maar de autoriteiten zijn niet altijd in staat de Joden te beschermen wanneer de priesters onrust stoken. We hoeven geen van beiden lang na te denken om voorbeelden te verzinnen – tijdens een uitbarsting van de pest, of als de ongelovige piraten een stel Venetiaanse schepen hebben buitgemaakt...’

Als hij de rabbi al hoorde, liet de conte daar niets van merken. Hij wierp zijn mantel af en legde die op de enige plek waar nog ruimte was, het bed. Er gloeide iets in

Venetië, 1575. Vroedvrouw Hannah Levi heeft al heel wat baby's gered met haar geheime kraamtechniek. Op een nacht wordt ze te hulp geroepen door de graaf van Padovani. Zijn vrouw en kind dreigen tijdens de bevalling te bezwijken. Het is een gevaarlijk verzoek, want het is Joden bij pauselijk edict verboden christenen medische hulp te verlenen. Hannah stemt toe en vraagt een astronomisch bedrag voor haar diensten – met het geld hoopt ze haar man Isaak vrij te kunnen kopen, die op Malta gevangen zit.

Hannah's beslissing heeft grote gevolgen. Ze raakt verstrikt in een web van familievetes, verraad en hebzucht. Niet alleen haar eigen leven loopt gevaar, ook dat van de baby die zonder haar hulp dood geboren zou zijn. De schuwe Hannah komt tot daden die ze niet voor mogelijk had gehouden.

Roberta Rich was advocate. *De vroedvrouw van Venetië* is haar debuut dat haar onmiddellijk internationaal in de schijnwerpers plaatste.

'De geuren, het licht, de geluiden... Rich sleurt je met al je zintuigen de intriges van 16e-eeuws Venetië in.' – *More Magazine*

uitgeverijmozaiek.nl

ISBN 978 90 239 9446 6 | NUR 342

9 789023 994466